

N O V A
F I F A
D E S C R I P T I O,
Auctore ROBERTO GORDONIO.

75

Ifa, Ottolinia veteris pars, secundum Boethium, olim dicta Rossia, id est, peninsula, inclusa undique mari Germanico, Forthæ & Tai æstuariis præterquam ab occasu, cujus nominis indicia adhuc restant, Culrossia,

vulsiue frequentissimis & limpidissimis, valles gramine luxuriantes secantibus; nec ad ullum frumenti genus ineptum, cum incolarum accedit industria, & nova stercorandi ars, alga marina, aut calce ex exustis lapidibus, leviter inspersa superficiei terræ, quam tenuibus & sabulosis glebis animam quasi infundere, & ad fecunditatem efficacem esse supra fidem frequenti experientia comprobatum est.

Nomen.

oppidum ad limitem Occidentalem, quod est velut dorsum aut posterior pars Rossia, & Kinrossia urbecula ad Levini lacus ripam, quod est veluti Rossia caput, nunc vero post an. DCCCXL Fifa. (Kean enim lingua Hibernica caput.)

A Fifo, cognomine Duffo, cui Regio illa à Kennetho ejus nominis 2, Scotorum Rege, ob egregiam in bello contra Pictos veteres incolas virtutem, donata anno post natum Christum 840. Cujus posterum primum Thani Fifa, hoc est, præfecti, seu Nomarchæ, dein Comites appellati sunt, à Milcolumbo 3, anno Christi 1057, & insignibus privilegiis supra omnes nobiles donati, ob insignem fidem Regi & regno præstitam temporibus difficillimis. Inter Kennethi templum, Kennoway, & Levinum amnem tumulus est, quem rudera esse arcis comitum Fifa, septem vallis totidemque fossis olim sepræ, tradunt indigenæ, & in ipso limite qua Ierniam tangit, Macduffi crux.

Limites.

Ad septentrionem Tai æstuario separatur ab Angusia, quæ veteris Horestia pars, & Gorea: à Cauro Ierniam seu Strathernam, Perthensem & Clacmananam provincias tangit; ab occidente, unde Ocellis montibus dirimitur, uti ad Austrum Forthæ æstuario (veteribus Bodotria) terminatur, & objacet Laudonia ac Lymnuchensi provinciis. Orientale vero latum totum ab Oceano Germanico pulsatur.

Magnitudo.

Patet in longitudinem 32 milliaria, ab orientali videlicet Fifa promontorio, Fynes, prope Careliam oppidum, ubi velut in cuneum anguste tenuatur, ad Culrossiam; lata ubi vel maxime in æstuariis procurrit, 17 mill. Totus vero ambitus 84 milliaria in circuitu complectitur.

Solum.

Solum est inæquale & varium, ad occasum excelsius: quod non male in tres quasi areas dividit; cujus extremæ ab occasu in ortum, frugum omnis generis sunt feracissimæ; media vero pascuis latissimis & pecorum proventu facilis, ovium præsertim quæ lanam exteris laudatam ferunt, collibus molliter surgentibus, ri-

Scotia.

Sylvas nullas habet nobiles, præter Falcolandiam, quæ cincta aggere feras omnis generis Regum venationibus dicatas alit. neque tamen igni struendo alimenta defunt, cum incredibili copia effodiantur, etiam in ericetis, carbones, non suis solum sufficientes incolis, verum etiam vicinis provinciis & exteris nationibus; cerevisiæ coctoribus in Belgio magis grati quam Leodienses. Amnes duos melioris notæ fundit; Levinum ortum ex ejusdem cognominis lacu, & in Forthæ æstuarium se effundentem: & Adenam, Edin, cujus fontes in nemore Falcolandia, dehinc mediam Fifam, qua angustior est, secans, & Cuprum præterlabens mari Germanico miscetur, ostio satis lato; uterque piscosus, & locis opportunis pontibus lapideis stratus.

Sylvæ.

Amnes.

Aëre gaudet puro & salutaris, tam ad conservandam quam recuperandam valetudinem.

Aër.

Commoda quæ hinc ad externos deferuntur, sunt coria boum, cervorum, damarum, caprarum, pelles ovinae, pisces, præsertim salmones, haleces, carbones fossiles, & sal nivei coloris coctum ex sola aqua marina.

Commoda.

Portus tutos accessu faciles, & contra omnes ventorum impetus securos habet complures, inter quos præferuntur Innerkythin, Bruntland, & Eli ad sinistram æstuarii Forthæ: unde factum ut piscatura quæstuosissima, & res nautica supra omnes regni provincias floreat, nec alibi magis industrios & periculorum contemptores nautas facile invenies, licet longinquis expeditionibus in utrasque Indias nondum assueverint, sola rerum ad eas necessaria inopia, hinc vel maxime orta, quod mercatores ditiores ad prædiorum coemptionem, ut lucrum certissimum, confugiant.

Portus.

Dum res Pictica staret, Provinciam hanc incoluere Picti, regno vero eo funditus exciso, & post multa aspera sed secunda prælia Pictis omnibus in exilium à Kennetho 2, anno post

Veteres incolæ.

Mm

C.N.